

Uddannelsesudvalget (2. samling)
UDU L 108 - Bilag 10
Offentligt

Uddannelsesudvalget
Folketinget
Christiansborg
1240 København K.

Efter telefonisk aftale med Uddannelsesudvalgets sekretariat fremsendes hermed notat med de hovedsynspunkter, som delegationen fra Viborg Amts undervisnings- og kulturudvalg ønsker at kommentere og uddybe ved foretræde for Uddannelsesudvalget.

Aftale om tidspunkt for foretrædet kan ske ved henvendelse til undertegnede.

Med venlig hilsen

W. Mathiesen
Willy Mathiesen.
Direktør.
Undervisnings- og Kulturforvaltningen, Viborg Amt.

VIBORG AMT

Skottenborg 26

Postboks 21, 8800 Viborg

Tlf. 8727 1700

Fax 8662 3933

ViborgAmt@vibamt.dk

UNDERVISNINGS- OG KULTURFORVALTNINGEN

Sekretariatet

Kontaktperson:

Willy Mathiesen

Tlf. 8727 1950

Fax 8660 2311

ukswm@vibamt.dk

Viborg den 6. april 2005

Uddannelsesudvalget
Folketinget
Christiansborg
1240 København K.

Foretræde for Uddannelsesudvalget vedr. L 108, specialundervisning.

I forbindelse med kommunalreformens udmøntning for så vidt angår specialundervisning for børn og voksne ønsker repræsentanter for Viborg Amts undervisnings- og kulturudvalg at pege på vigtigheden af, at kvaliteten og bæredygtigheden af de specialundervisningstilbud, som gennem årene er udviklet i amtsligt regi, ikke forringes ved en kommende ændret opgavefordeling mellem stat, regioner og kommuner.

Ud fra dette synspunkt giver lovforslagets implementering af kommunalreformen anledning til alvorlig bekymring først og fremmest p.gr.a. de mange ministerbeføjelser på helt centrale områder og den manglende klarhed vedrørende regionernes mulighed for at sikre den nødvendige udvikling og forsyningssikkerhed for de meget specialiserede tilbud til de svageste elever. Det foreliggende lovforslag giver på ingen måde planlægningsmæssig og økonomisk sikkerhed for, at den eksisterende virksomhed kan videreføres med samme kvalitet som nu.

Vidtgående specialundervisning for børn.

Kommunalreformens udgangspunkt er, at al specialundervisning for børn overgår til kommunalt myndigheds- og finansieringsansvar med regionen som mulig medspiller med hensyn til varetagelse af visse driftsopgaver efter aftale med en eller flere kommuner. Samtidig præciserer L 108, at regionsrådet har det overordnede ansvar for kapacitet, sammensætning og udvikling af regionens undervisningstilbud.

Lovforslaget giver imidlertid ikke regionsrådet reelle instrumenter og egentlig kompetence til at forvalte dette vigtige overordnede ansvar, og i særlig grad er der grund til at frygte de fremtidige overlevelsensvilkår for de meget specialiserede specialskoler, som dækker et større geografisk område end selv de nye

VIBORG AMT

Skottenborg 26

Postboks 21, 8800 Viborg

Tlf. 8727 1700

Fax 8662 3933

ViborgAmt@vibamt.dk

UNDERVISNINGS- OG KULTURFORVALTNINGEN

Sekretariatet

Kontaktperson:

Willy Mathiesen

Tlf. 8727 1950

Fax 8660 2311

ukswm@vibamt.dk

Viborg den 6. april 2005

større kommuner. På den ene side vil regionsrådet have en forsyningspligt på sådanne områder, såfremt ikke alle kommunerne selv ønsker at løse opgaven, og på den anden side vil driftsgrundlaget for et sådant regionalt undervisningstilbud være helt afhængigt af de enkelte kommuners vilje til at benytte institutionen. Regionsrådet kan derfor stå med en uløselig opgave, fordi der ikke er noget sikkert elevgrundlag og dermed også økonomi til at fastholde en bæredygtig aktivitet. Dermed er der risiko for, at grundlaget både for drift og udvikling af en del af de nuværende tilbud vil smuldre.

Der er derfor behov for, at den endelige lovgivning

- sikrer, at regionsrådet har de nødvendige ressourcer til at sikre den nødvendige drift af specialiserede tilbud, som en eller flere kommuner ikke selv ønsker at løse.
- sikrer en éntydig placering af ansvar og kompetence til at træffe afgørelser vedr. videreførsel af et specialiseret tilbud, også i tilfælde, hvor nogle kommuner ikke ønsker at benytte det.
- sikrer regionsrådet tilstrækkelige ressourcer til fortsat udvikling og iværksættelse af nye specialundervisningsaktiviteter.

Voksenspecialundervisning.

I et vist omfang gør ovennævnte synspunkter sig også gældende på voksenspecialundervisningens område, hvor myndighed og finansiering ligeledes overføres til kommunerne. I særlig grad henledes Uddannelsesudvalgets opmærksomhed på det undervisningstilbud til 18-21 årige unge med psykisk udviklingshæmning, som de fleste amter tilbyder. I praksis fungerer dette typisk som et 2 – 3 årigt uddannelsesstilbud, hvor almen undervisning kombineres med praktik og målrettet kursusvirksomhed og træning.

Dette ungdomsuddannelsesstilbud, som omfatter et forholdsvis lille antal elever fra et stort geografisk område, vil være ekstremt sårbart over for opsplnitning i mindre kommunale enheder, der hverken kan sikre bæredygtigt driftsvolumen eller ressourcer til fortsat udvikling. Lovforslaget påpeger ganske vist, at regionen kan etablere et sådant tilbud, men hvis ikke alle kommunerne tilslutter sig dette, vil en sådan løsning heller ikke have et bæredygtigt grundlag.

Endvidere opleves det som en diskriminerende forskelsbehandling, at staten ikke påtager sig det samme ansvar for den gruppe unge handicappede som for andre ungdomsuddannelser, der jo overføres til statsligt selvejende institutioner. Det er vanskeligt at finde en saglig begrundelse for, at alene disse unges uddannelse skal være afhængig af kommunal visitation og finansiering.

Derfor henstilles det

- primært, at staten påtager sig ansvaret for, at unge handicappede får ligeværdige rettigheder og reelle muligheder for et geografisk dækkende uddannelsesstilbud i forhold til andre unge.
- sekundært, at regionsrådet får reel kompetence til og økonomisk grundlag for at sikre videreførsel af et kvalitetspræget undervisningstilbud til unge handicappede, såfremt

L 108's udgangspunkt om overførsel til kommunalt regi fastholdes.

Specialrådgivning.

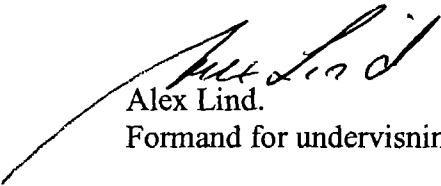
Det hilses med tilfredshed, at lovforslaget indebærer, at den nationale videns- og specialrådgivningsorganisation (VISO) også skal omfatte vejledning og rådgivning inden for specialundervisningsområdet. Men det er helt urealistisk, at denne kommende statslige opgave kan løftes for de 15 mill. kr., der er angivet som finansieringsgrundlag. Amterne bruger i dag ca. 150 mill. kr. til rådgivning på specialundervisningsområdet, og selv om en væsentlig del af opgaverne og finansieringen forventes overført til kommunerne, vil det være nødvendigt med en større andel – et kvalificeret skøn er ca. 50 mill. kr. – til den statslige opgave, som VISO skal løse. Ellers vil det ikke være muligt at opretholde rådgivningen på det niveau, der f.eks. retter sig imod områder, hvor selv kommuner med 100.000 indbyggere ikke har et tilstrækkeligt erfaringsgrundlag.

Endvidere er det uforståeligt og utilfredsstillende, at VISO på specialundervisningsområdet kun har mulighed for vejledning og rådgivning i forhold til myndigheder og skoler m.v., idet der oplagt er det samme behov som på det sociale område for, at VISO også kan agere direkte i forhold til borgere, forældre m.fl.

Derfor henstilles det

- at VISO sikres det nødvendige finansieringsgrundlag på min. ca. 50 mill. kr. årligt til løsning af den statslige rådgivning og vejledning inden for specialundervisningsområdet.
- at VISO også på specialundervisningsområdet får mulighed for rådgivning og vejledning direkte i forhold til borgere, forældre m.fl.

Med venlig hilsen

Alex Lind.

Formand for undervisnings- og kulturudvalget, Viborg Amt.